

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Barbalics József ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Igazságügyi Kodifikációs és Szolgáltatási Főosztály Jogi Képviselési Osztály (ügyintéző: dr. Kálcsics Adrienn) által képviselt **alperes neve alperes** ellen kártalanítás iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2007. április 26. napján kelt, 5.P.21.820/2006/14. számú ítéletével szemben a felperes által 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 1.028.737 Ft-ot kártalanítás címén, továbbá ezen összeg után 2005. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett illetéket és az előlegezett költséget az állam viseli, a felek pedig viselik saját perköltségüket.

A megyei bíróság által megállapított tényállás szerint a felperest a Zala Megyei Bíróság 2003. január 30. napján kihirdetett - a Pécsi Ítéltábla 2003. október 30. napján kelt, Bf.II.62/2003/8. számú végzésével jogerőre emelkedett - B.16/2002/5. számú ítéletével 2 rb. életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt 3 év 6 hónap börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A felperes 2003. december 9. napján vonult be a ... Büntetés-Végrehajtási Intézetbe.

A Legfelsőbb Bíróság 2004. május 18. napján kelt, Bfv.I.2548/2003/6. számú ítéletével a Zala Megyei Bíróság ítéletét és a Pécsi Ítéltábla végzését hatályon kívül helyezte és bűncselekmény hiányában felmentette a felperest a 2 rb. életveszélyt okozó testi sértés

büntette miatt emelt vád alól, egyúttal elrendelte a felperes szabadlábra helyezését. A felperes a fentiek alapján 5 hónapot és 9 napot töltött büntetés-végrehajtási intézetben.

A tettegesség a felperest oly mértékben megviselte, hogy szorongásos depresszív tünetekkel pszichiátriai kezelésre szorult. Előadása szerint a bűncselekmény kapcsán elszenvedett sérülések következtében a gerince eltört, de az orvosnál nem a valóságot mondta, hanem arra hivatkozott, hogy 2002. május 31-én olyan súlyt emelt, ami a gerincét összeroppantotta. Gerincbántalmai miatt a "A" Rt-nél a munkáját ellátni nem tudta. A börtönbe vonulását követően azonban 2003. december 31. napjával a "A" Rt-nél fennálló közel 30 éves munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre került.

Amennyiben a felperesnek nem kell börtönbe vonulnia, úgy nettó keresete 2004. január hónaptól 2004. szeptemberéig összesen 1.002.737 Ft-ot tett volna ki.

2004. május 18. napján történő szabadulását követően a felperes életkörülményei, társadalmi helyzete, megbecsültsége hátrányosan megváltozott. A felperes ún. post-traumás stressz disease, „PTSD” megbetegedésben szenved, azaz a trauma utáni stressz eredetű betegség kórképét mutatja igen markáns depresszív tünetekkel.

2004. szeptemberében munkát ajánlottak neki a korábbi munkahelyén, de 2004. augusztus 3. napján elszenvedett balesete (sarokcsonttörés) miatt munkaviszonyt létesíteni nem tudott. A felperes 2004. augusztus 10. és 2005. május 6. napja között 38.000.- Ft munkanélküli járadékban, 2005. május 7. és 2006. január 31. napja között pedig havi 20.995.- Ft álláskeresői juttatásban részesült. 2006. február 1. napjától rokkantsági nyugdíjas, melynek összegét 96.734.- Ft-ban állapították meg.

A felperes munkaképesség csökkenése 67 %-ot, azaz a rokkantsági fokot eléri. Jelenleg a felperes munkaképtelen, sem pszichésen, sem fizikálisan nem terhelhető.

A Zala Megyei Bíróság jogerős részítéletével a börtönben elszenvedett testi-lelki megpróbáltatásokkal összefüggésben az alperest 2.000.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte.

A megyei bíróság ítéletében a Be. 581-584. §, valamint a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes csak azokat a vagyoni károkat köteles megtéríteni, amelyek okozati összefüggésben vannak a személyes szabadság elvonásával és annak következményeivel. Bizonyítottként fogadta el, hogy munkáltatója a felperes munkaviszonyát börtönbe kerülése miatt szüntette meg, ezért 2004. januárjától szeptemberig terjedő időszakra alaposnak találta a keresetkiesés miatt előterjesztett igényét. Ennek összegét 1.002.737.- Ft-ban állapította meg, amelyből levonta a felperesnek 2004. augusztusában és szeptemberében juttatott összesen 76.000.- Ft munkanélküli segélyt, így a megyei bíróság 926.737.- Ft keresetkiesést fogadott el.

2004. szeptemberében a korábbi munkahelye már állást ajánlott, amit azonban nem tudott elfogadni részben a korábbi balesete (sarokcsonttörés) miatt, részben azért, mert már a börtönbe vonulása előtt is úgy ítélte meg, hogy nehéz fizikai munkára nem képes.

A bíróság álláspontja szerint annak eldöntéséhez, hogy a felperes milyen okból, mely időponttól kezdődően nem képes munkát végezni és ez mennyiben van okozati összefüggésben a szabadság elvonásával, vagy egyéb sorsszerű megbetegedés is közre játszik, orvosszakértő bevonása szükséges.

A bíróság tájékoztatása, illetve kioktatása ellenére azonban a felperes arra a téves jogi álláspontra helyezkedett, hogy a perben beszerzett szakértői vélemény önmagában a felperes munkaképtelenségét már a börtönben elszenvedett trauma miatt megállapította, ezért a kártalanítás jogalapja megáll nem csak a keresetkiesés, hanem az elmaradt haszon vonatkozásában is.

A megyei bíróság megítélése szerint a felperes 2004. októberében már dolgozhatott volna, annak elmaradása a szabadság elvonásával okozati összefüggésben nem álló sorsszerű megbetegedése és egyéb balesetei következtében alakult ki, így az elmaradt haszon tekintetében - figyelembe véve a felperes kárenyhítési kötelezettségét is - a felperes keresetét, mint alaptalant elutasította.

A megyei bíróság a pszichés megbetegedéssel összefüggésben mérlegeléssel 34 hónapra havi 3.000.- forint, összesen 102.000.- forint gyógyszerköltség megfizetésére is kötelezte az alperest.

Az élelmezési többletköltség felmerülését a megyei bíróság sem a jogalap, sem az összecszerűség tekintetében nem látta bizonyítottnak, ezért ebben a körben a felperes keresetét elutasította.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben az első fokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélőtábla kötelezze az alperest a végkielégítés, 12 havi munkabérnek megfelelő 1.500.000.- Ft, vagy havi 30.000.- Ft-os járadék megfizetésére. Fellebbezésének indoklásául előadta, hogy azon egészségkárosodását, amit a támadói okoztak, a börtön előtt kezeltetni tudta, azonban a börtönben erre nem volt lehetőség. Amikor kikerült a börtönből egy roncs volt, az egészsége és az idegrendszere is teljesen tönkre ment, esett-kelt. Ilyen esés következtében tört el a sarokcsontja, és a bal válla is. Ha nem kerül börtönbe, nem esik el, tudna dolgozni, és mozogni. Mivel nem tud mozogni, ezért elhízott, és csak nehezen, bottal jár. Álláspontja szerint az ítélet a szakértői véleménnyel ellentétes, mikor azt mondja, hogy a sarokcsonttörés miatt nem tudott a volt munkahelyén munkát vállalni. A szakértői vélemény szerint ugyanis nem csak a sarokcsonttörés miatt, hanem a szakvéleményben felsorolt egyéb okok miatt sem tudott munkát vállalni. A sarokcsont törése pedig a börtönben elszenvedett trauma következménye is.

Az alperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet érdemben helyes és megalapozott. Rámutatott arra, hogy az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) szabályai értelmében a nyugdíjasnak minősülő munkavállalónak nem jár végkielégítés, ugyanakkor a végkielégítés összege a törvény értelmében 12 havi átlagkereset nem lehet, az maximum 9 havi átlagkereset összegét érheti el. A végkielégítés járadékként történő megállapítására álláspontja szerint nincs lehetőség. Kiemelte, maga a felperes nyilatkozott a 2007. április 23. napján megtartott tárgyaláson akként, hogy „amióta ez a verekedés történt, azóta nem voltam olyan egészségi, fizikai állapotban, hogy én a munkámat el tudtam volna látni.” A rokkantsági nyugdíjmegállapítás tárgyában hozott

társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében 2005. november 17. napján megtartott tárgyaláson pedig említést sem tett a szabadságvesztés által okozott sérelmekről. A felperesi hivatkozásra tekintettel hangsúlyozta, hogy a vonatkozó jogszabályok értelmében a fogvatartottat megilleti az egészségügyi ellátás. Amennyiben erre nem került sor, úgy az azzal kapcsolatos kárfelelősség az egészségügyi ellátásért felelős szervet és nem a alperest terheli.

Álláspontja szerint nem helytálló a felperes azon fellebbezési hivatkozása, mely szerint ellentmondás van az elsőfokú ítélet 3. oldalának utolsó előtti és 5. bekezdése között - a felperes szerint ugyanis nem csak a sarokcsonttörés, hanem a szakértő által felsoroltak miatt sem tudott munkát vállalni. Az alperes véleménye szerint ezzel szemben a szakvélemény nem állapítja meg, hogy a megbetegedés kis részét kitevő lelki trauma kialakulása a szabadságvesztéssel okozati összefüggésben állna. A felperes egészségi állapota ugyanis már a szabadságvesztés megkezdése előtt megromlott a harmadik személyek támadása, valamint az annak következtében elszenvedett sérülések okán. Ezt igazolja az, hogy a börtönbüntetés megkezdése előtt hosszú időn keresztül betegállományban volt.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp.253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között felülbírálvá megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a megyei bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges mértékben lefolytatta, és az így beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően helyesen, összességükben, azokat kellő súllyal értékelve helyes tényállást állapított meg, döntésével az alábbi indokolásbeli kiegészítéssel - a fellebbezésre és az ellenkérelemre tekintettel - az ítélet tábla egyetért.

Az ítélet tábla a fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes kártérítési vagy kártalanítási pert indított.

A felperes - a saját nyilatkozata szerint - kereseti kérelmet terjesztett elő a támadóival szemben a Nagykanizsai Városi Bíróságon az általuk a támadással összefüggésben okozott kár megtérítése iránt. Jelen perben ehhez képest a alperessel szemben terjesztett elő a felperes kártalanítás iránt kereseti kérelmet. Ezen pernek a jogszabályi alapját a Be. 581-584. §-i adják, míg a jogalapját az a tény, hogy a jogerős ítélet alapján 5 hónap 9 nap szabadságvesztést töltött le úgy, hogy utóbb rendkívüli jogorvoslati eljárás keretében az ellene emelt vádak alól felmentették. Ebből következően a felperes kártalanításként kizárólag a szabadságelvonással közvetlen okozati összefüggésben felmerült kárának megtérítését kérheti. Helyes tehát a megyei bíróság ezzel kapcsolatban kifejtett jogi álláspontja. A TB határozat az eljárás igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján a felperesnél a gerinc elfajulásos elváltozását porckopással, a bal sarok csont tájéki törés utáni állapotát, az ágyéki I. csigolya beroppanásos törés utáni állapotát, idült ágyéki fájdalom tünetegyüttest, mindkét csípőizület elfajulásos elváltozását, mindkét térdizület elfajulásos elváltozását, sokkizületi gyulladást, a csontok mészállományának csökkenését, az ágyéki III-IV-V. porckorongok kiboltusulásában, balfelkar csonttörés utáni állapotában, a bal vállizület ficamával, bal csukló és könyöktájék zúzódás utáni állapotban, elhízást, valamint traumát követő stressz megbetegedést állapított meg.

A perben beszerzett igazságügyi pszichiátriai szakértői vélemény, illetve a társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata során beszerzett szakvélemény sem állapítja meg azonban azt - a felperes téves értelmezésével ellentétben -, hogy a szabadságelvonással összefüggésben bekövetkezett pszichés megbetegedés következtében a felperes munkaképtelen, illetve, hogy a pszichés megbetegedéssel okozati összefüggésben következtek be a testi sérülések, a fizikai munkaképtelenség.

A perben kirendelt igazságügyi pszichiátriai szakvélemény egyértelműen csak annyit rögzít, hogy a börtönben elszenvedett sérelmekkel, a szabadságának elvonásával okozati összefüggésben állt elő a felperes PTSD betegsége. A társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata során beszerzett szakvélemény pedig a felperes fizikális megbetegedései mellett a traumát követő stressz megbetegedést csupán megemlíti, mint a munkaképesség-csökkentő tényezőt. Azt azonban nem állapítja meg, hogy ez mennyiben járult hozzá a munkaképesség 67 %-ot, a rokkantságot elérő csökkenéséhez. A megyei bíróság tehát a szakvéleményeket a felperesi hivatkozással szemben helyesen értelmezte.

A fentiek alapján helytálló volt a megyei bíróság részéről a felperesi kioktatás a bizonyítandó tényekről. További bizonyítást igényelt volna a felperes részéről az, hogy kizárólag a szabadságelvonás következtében előállott pszichés megbetegedés miatt következett be a munkaképtelensége. Önmagában az a felperesi érvelés (az első fokú, majd a másodfokú eljárásban is), hogy a szabadságelvonás miatt ment tönkre teljesen az egészsége, - a pszichés megbetegedés miatt esett-kelt, illetve hogy ha nem kerül börtönbe, akkor nem esik el, és nem törik el a sarokcsontja, akkor tud dolgozni -, távoli következtetés, minden alapot nélkülöz. Így hiányzik a szabadságelvonás és a felperes rossz egészségügyi állapota között az ok-okozati összefüggés.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozottan kizárólag a szabadságelvonás időtartamára, illetve azt követően a megyei bíróság helyes mérlegelésével megállapított időtartamra eső keresetkiesés - egyéb járandóságok összegével csökkentett mértékben -, valamint a pszichés megbetegedéssel okozati összefüggésben álló gyógyszerköltség állapítható meg olyan kárként, mely a szabadságelvonással okozati összefüggésben áll. Mindezek alapján nem alapos a felperes végkielégítés megállapítására irányuló fellebbezése.

A felperes a szabadságelvonás alatti egészségügyi ellátás hiányosságára jelen per alperesével szemben eredményesen nem hivatkozhat, továbbá a támadói által okozott sérüléssel okozati összefüggésben felmerült kára megtérítésének érvényesítésétől nincs elzárva, azt a támadóival szemben indított perben érvényesítheti.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes írásban előterjesztett ellenkérelmében másodfokú perköltség megállapítását kérte az ítéletábrától. Alperes képviselőjében azonban jogtanácsos járt el. A Pp. 75. § (3) bekezdése szerint, ha a fél meghatalmazottja nem ügyvéd, vagy ha a fél személyesen jár el, a meghatalmazott, illetőleg a fél részére munkadíj nem állapítható meg, de igényt tarthat az

útiköltség, valamint a bíróság előtt való megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesés megtérítésére.

Az alperes, illetve a képviselőjében eljáró jogtanácsos a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, így nem merült fel a Pp. 75. § (3) bekezdése szerint megtérítésre alapot adó költsége, ezért az ítélet tábla annak megállapítását mellőzte.

A felperes személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (II.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a értelmében az állam viseli.

Győr, 2008. március 6. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Lezsák József sk.
bíró